

Anna Ancher

MODERN, INTIM, BESKRIVANDE

Författare: Anna Ancher[©]

Påbyggnadskurs (C) i konstvetenskap
Högskolan på Gotland
Höstterminen 2011

Innehållsförteckning.

1. Inledning.....	3
1.1 Syfte, frågeställning och metod.....	3
1.2 Avgränsning och tidigare forskning.....	4
1.3 Material.....	5
2. Anna Ancher.....	6
2.1 Skagen och Skagenmålarna.....	7
2.2 Biografi.....	8
2.3 Konstnärinnan.....	9
2.4 Inspiration.....	10
2.5 Tradition.....	12
3. Diskussion.....	13
4. Sammanfattning.....	19
5. Litteratur- och källförteckning.....	21
5.1 Tryckta källor.....	21
5.2 Otryckta källor.....	21
5.3 Bildförteckning.....	22
6. Bilder.....	24

1. Inledning

Under åren 1870-1930 blomstrade konstlivet på Skagen.¹ Här samlades friluftsmålare som inspirerades av ljuset och miljön Skagen hade att erbjuda och illustrerade livet i det lilla fiske- och lantbrukssamhället. De bildade tillsammans konstnärskolonin Skagenmålarna.² Som en länk mellan den gamla klassicistiska och den moderna konsten, målade de enligt den realistiska traditionen det liv de upplevde, och någon som var framstående i detta var Anna Ancher.³ Genom hennes expressiva färgpalett och arbete med ljus och kontraster förmedlade hon sina omedelbara iakttagelser, och frigjorde därmed konsten från gamla mönster och öppnade istället upp för nya uttrycksätt.

1.1 Syfte, frågeställning och metod

Syftet med denna uppsats är att genom en fördjupning i Anna Ancher som konstnär och hennes konstnärliga uttryck undersöka huruvida hon var modern, intim och beskrivande i sitt konstnärskap. Frågeställningen blir således;

- på vilket sätt var Anna modern, intim och beskrivande i sitt konstnärskap? Hur kommer det sig och hur tar det sig uttryck i hennes konst?

Att vara modern innebär att vara sammanhängande med nutiden, att stämma med nyaste kunskap, teknik och smak.⁴ Med begreppet ”modern” syftar jag till hur hennes konstnärliga uttryck skilde sig från den äldre konsten och istället pekade mot den nya. Jag ämnar undersöka henne i ljuset av hennes kollegor och samtid och se om, och hur, hon var modern och låg nära den nya konsten. Med begreppet ”intim” syftar jag till den närhet och det lugn Anna påstås kommunicera genom sina verk. Intimitet rör det privata och innersta, att vara nära ett personligt förhållande eller miljö.⁵ Med begreppet ”beskrivande” syftar jag till hur hon kommunicerar, den metod hon använder för att skildra i sin konst. Jag har valt att se

¹ Voss, Knud, *Skagenmålarna i nordiskt ljus* Helsingborg: NordJem, 1987, s. 9-14. Voss, 1987, s. 7-8

² Lassen, Hellen, *Fruarna på Skagen: Anna Ancher, Oda Krogh, Marie Krøyer*: Prins Eugens Waldemarsudde 25 mars- 23 maj 1988. Stockholm, Prins Eugens Waldemarsudde, 1988; (Stockholm: Caslon press) Katalog / Prins Eugens Waldemarsudde, 0282-0323; 1988:1, s. 2

³ Gynning, Margareta, *Konstnärspår: kring sekelskiftet 1900*, Stockholm: Nationalmuseum 2006, s. 84

⁴ <http://www.ne.se.proxy.hgo.se/kort/modern> 2012-01-09

⁵ <http://www.ne.se.proxy.hgo.se/kort/intim> 2012-01-09

på Anna och hennes konst utifrån dessa aspekter eftersom hon tidigare påståtts vara just modern och intim, och ser man på hennes konst kan man också skönja beskrivande skildringar snarare än berättande.

Min metod är att utifrån litterära studier och komparativa analyser söka kartlägga Annas liv och göra en utredning av vad som influerat henne och vilka traditioner och strömningar hon exponerades för, i syfte att förstå hennes personliga uttryck. Jag avser även att genom ikonografiska studier se närmre på några av hennes verk för att se vad som karaktäriserar hennes uttryck. Jag avser studera henne i ljuset av hennes samtid och omgivning, och se till de likheter och skillnader hon har med sina kollegor.

1.2 Avgränsning, tidigare forskning

Anna levde under en tid då det var svårt för kvinnor att göra karriär. Hon var en av få kvinnliga konstnärer i sin närvaro som lyckades kombinera livet som fru och mor, med ett liv som konstnär. Att hon var gift med en konstnär och ingick i ett så kallat konstnärspär var troligtvis avgörande för hennes framgång. Det hade kunnat vara både relevant och intressant att studera detta, för att få en bredare bild av Anna och hennes konst. Jag har dock valt att inte fördjupa mig i varken genusfrågan eller fenomenet konstnärspär då det troligen inte skulle vara bidragande till min diskussion, eftersom jag avser studera hennes uttryck snarare än hennes personliga förutsättningar. I den litteratur jag har använt mig av, främst i *Konstnärspär kring sekelskiftet 1900*, finns fördjupningar i dessa ämnen och jag hade även lämpligen använt mig av doktorsavhandlingen *Rummet som konstverk: om konstnärspäret Charles Rennie Mackintosh och Margaret Macdonald* av Ann-Catrine Eriksson om jag hade valt att fördjupa mig i frågorna.

Att studera den brevkorrespondens som finns bevarad mellan Anna och hennes omgivning hade varit en fördel för att lära känna Anna. Då hade jag exempelvis baserat mina resonemang på Voss Knuds bok *Breve fra Anna Ancher*, som är en samling brev Anna skickat till sin kusin Martha. Jag väljer dock att avgränsa mig från detta då mitt syfte snarare är att lära känna Annas uttryck än Anna personligen.

Det hade varit intressant att ställa Annas konst i jämförelse med andra konstnärer vars konst eller situation påminner om hennes. Exempelvis Sigrid Hjerten vars situation var lik Annas eller Vilhelm Hammershø vars motiv liknar Annas. Jag väljer dock att begränsa mina jämförelser och betrakta henne i ljuset av hennes samtida, nära kollegor av samma genre, och en del av de konstnärer hon inspirerats av, för att hålla mig inom hennes kontext. Denna jämförelse görs i utställningskatalogen *Anna jeg Anna: en hyldest til Anna*

Ancher av Mette Bøgh Jensen vilken jag lämpligen hade använt mig av i syfte att ställa konstnärerna mot varandra.

1.3 Material

Anna har en naturlig plats i dansk konsthistoria och är där en av de mest centrala kvinnorna, speciellt bland kvinnorna i konstnärskolonin Skagenmålarna. Hon fungerar själv som inspiratör och verkar som en utgångspunkt i koloristiskt ljusmåleri.⁶

Anna är omskriven i en rad olika böcker och utställningskataloger, framförallt är det biografisk forskning, vilket har varit till min fördel. Nyare forskning utgörs oftast av feministiska analyser, vilka jag har valt att avstå från. Det finns också mycket forskning kring Skagenmålarna och även kring konstnärspår, där Anna Ancher ingår. Detta har varit något begränsande då den litteraturen förhåller sig till en större kontext och går inte in på djupet av varken Anna personligen, eller henens konst.

Att Anna är en av de mest betydande kvinnliga konstnärerna i dansk konsthistoria, framförallt från sekelskiftet 1900, bekräftas genom att hon får relativt stor plats i litteraturen, framförallt i den som presenterar kvinnliga konstnärer. I *Skagenleksikon: malerne, modellerne, værkerne og stederne* av Lise Svanholm framstår hon som den mest betydande.

I översiktsverk inriktade på Skagenmålarna och dansk konst från sekelskiftet 1900 får Anna Ancher stort utrymme. Exempelvis i *Skagenmålarna i nordiskt ljus* och *Skagenmålerne og deres billeder på Skagens Museum*, båda författade av Knud Voss, presenteras Anna som en av de mest betydande konstnärerna i konstnärskolonin och är oftast den enda kvinnliga konstnären som presenteras.

I det mer omfattande översiktsverket om dansk 1800-tals konst, *In an other light, Danish painting in the nineteenth century* av Patricia G. Berman, framställs Anna som en i mängden och betraktas framförallt i sammanhanget som gift med Michael Ancher. Detta är dock ett undantag då hon i majoriteten av dansk konsthistorisk översiktlig litteratur får ett självständigt utrymme.

I större översiktsverk om dansk konsthistoria, till exempel *Dansk malerkunst* får Skagenmålarna stort utrymme och där också Anna. Men i internationell konsthistorisk litteratur som *Konsten* av H. W. Janson och *A world history of art* av Hugh Honour och John Fleming är bara traditionerna och de olika stilarna från Annas samtid kartlagda, men någon

⁶ Lassen, 1988, s. 5. Voss 1987, s. 50

presentation av varken Anna eller Skagenmålarna görs inte. Detta kan antas bero på konstnärskolonins relativt begränsade verksamma tid och skala. Av den information som ges om konsten kring sekelskiftet 1900 får man istället själv dra kopplingar till Anna och konstnärskolonin.

Det mesta av materialet som finns är skrivet på danska, det finns några svenska källor och ett begränsat urval som är översatt till svenska. Jag har valt att främst använda det svenska materialet och det som översatts i syfte att utesluta eventuella missförstånd i språk och fackspråk. Jag väljer också att avgränsa mig från några av de danska biografiska källorna då de överlag innehåller samma information som det svenska, bland andra boken *Et solstreg i en stue i Skagen Portræt af Anna Ancher* av Margrethe Loerges vilken innehåller snarlik information som de svenska källor jag har valt att använda.

De källor jag valt att stödja mina teoretiska resonemang på är de svenska och översatta biografierna och utställningskatalogerna *Fruarna på Skagen: Anna Ancher, Oda Krogh, Marie Krøyer* av Hellen Lassen, *Konstnärspår: kring sekelskiftet 1900* av Margareta Gynning, *Skagenmålarna i nordiskt ljus* av Knud Voss, samt artikeln *Anna Ancher är modernast bland Skagenmålarna* av David Richter. Den danska litteratur jag valt att använda är *Anna Ancher* av Margrethe Loerges samt *Anna jeg Anna: en hyldest til Anna Ancher* av Mette Bøgh Jensen.

För att närma mig Annas uttryck och få en praktisk förståelse för hennes konst har jag valt att fokusera min analys på målningarna *Aftonbön* (bild 1), *En ung pige, Tine Normand* (bild 2), *Flickan i köket* (bild 4), *Flicka ordnar med blommor* (bild 5) och *Interiör med klematis* (bild 7). Jag kommer även att förankra mina argument i målningarna *Fiskere i færd med at sætte en rorsbåd i vandet* (bild 3), *Lars Gaihede täljer en pinne* (bild 8), *På hemvägen från kyrkan efter en begravning* (bild 9) samt *Fru Ane Brøndumi den blå stue* (bild 6). Målningarna är bra representanter för Annas konst och visar de element som karakteriserar hennes uttryck.

2. Anna Ancher

I följande avsnitt vill jag presentera Anna Ancher. För att ge en bred bild av henne och hennes konst återger jag först hennes bakgrund genom en kortare del om Skagen och Skagenmålarna följt av en biografi, för att sedan kartlägga henne som konstnär och se till faktorer som uttryck, intryck, motiv och traditioner.

Jag väljer att kalla Anna och Michael vid förnamn för att skilja mellan konstnärerna, och för att förebygga missförstånd. I syfte att förenkla läsningen väljer jag också att återge de svenska titlarna på de flesta av målningar jag presenterar.

2.1 Skagen och Skagenmålarna

På Jyllands nordspets ligger Skagen, som under 1800-talet var ett litet fiske- och lantbruksamhälle, uppbyggt på sand inför öppet hav. Skagens miljö attraherade många konstnärer och den förste bildkonstnären som besökte Skagen, och som lade grunden för bildkonstens historia på Skagen, var norrmannen Martinus Rørbye som anlände år 1833. Efter Rørbye anlände år 1859 H. C. Andersen vars intryck av Skagen var så starkt att han uppmanade fler konstnärer att besöka staden för att inspireras och finna motiv. Målaren Julius Exner följde rådet och efter en tid också fler.⁷ Under de senare decennierna av 1800-talet samlades konstnärer från hela Norden och bildade konstnärskolonin, som kom att kallas Skagenmålarna.⁸ Det var under Skagen-epoken, åren 1870-1930, som konstnärskolonin var verksam. Konstnärerna var marin- figur- och landskapsmålare och bland de första var marinmålarna C. F. Sørensen, Holger Drachmann och Carl Locher, figurmålarna Karl Madsen och Michael Ancher samt landskaps- och figurmålaren Viggo Johansen. Därefter följer fler betydelsefulla konstnärer, bland andra norrmännen P. S. Krøyer, Frits Thaulow och Christian Krohg som anses vara den störste av Skagenmålarna. Bland de svenska konstnärer som var verksamma i Skagen är Oscar Björck och Johan Krouthén framstående. Det finns fler konstnärer att nämna, inte minst Anna Ancher som presenteras i följande stycke, men dessa anses vara de mest betydande för Skagens konsthistoria⁹. Värt att nämna är också att många av dessa konstnärers fruar, bland andra Oda Krohg och Marie Krøyer, också var verksamma inom konsten men verkade snarare som fruar till sina män än som konstnärer¹⁰.

Konstnärernas främsta motiv var livet på Skagen, livet kring havet och det vardagliga livet för Skagenborna. De skildrade människor i arbete, i vila och i hemmet. Vad Skagenmålarna bland annat ville skildra var en fiskekultur som höll på att försvinna på grund av industrialiseringen.¹¹ En av dåtidens konsthistoriker Julius Lange menade att konstnärerna

⁷ Voss, 1987, s. 7-8

⁸ Lassen, 1988, s. 2

⁹ Voss, 1987, s. 9-14

¹⁰ Lassen, 1988, s. 2

¹¹ Gynning, 2006, s. 91

lyckades med att förmedla deras omedelbara iakttagelser av livet och verkligheten.¹² Deras framställningar kan ses som resultat av den lokala sociala kulturen.

Majoriteten av Skagenmålarna framställde idylliska föreställningsbilder av ett ljust, lyckligt Skagen av nostalgiskt slag. Men det är inte minst Annas förtjänst att det utöver det framställdes verkliga och trovärdiga bilder av Skagen.¹³ Konstnärerna var friluftsmålare och något som präglar Skagen och som gestaltas i konsten är dess ljus och atmosfär, och någon som var utmärkande i att skildra detta var Anna Ancher.¹⁴

2.2 Biografi

Dotter till värdaren Erik och Anna Brøndum föddes Anna Ancher som Anna Brøndum år 1859 på Skagen.¹⁵ Under en sommar som ung flicka undervisades hon av konstnären Karl Madsen. Hon målade då främst akvarellmålningar och var fantasifull i sitt uttryck. Troligtvis var det Karl Madsen som förde bort Anna från detta fantasifulla uttryck i tidig ålder, för att istället leda henne till den realism som karakteriserade konsten på Skagen. Som nämnt ovan var hon dotter till värdaren och kom på så sätt i kontakt med flera värdande konstnärer, vilka inspirerade och påverkade hennes konstnärliga utveckling.

Under denna tid tog inte Konstakademien emot kvinnor. Den grundläggande kunskapen i tecknings- och färglära fick hon istället hos konstnären Vilhelm Kyhn i Köpenhamn under vintrarna 1876-78. Dock var varken Karl Madsen, Vilhelm Kyhn, eller en del av de konstnärer hon kom i kontakt med på föräldrarnas värdgiveri särskilt övertygade av Annas talang.¹⁶

År 1874 anlände Michael Ancher Skagen. Under följande år förlovade sig Viggo Johansen och Karl Madsen med Anna Anchers kusiner Martha Møller och Henrietta Møller, och följande förlovade sig också Michael med den 21-åriga Anna som tillsammans fick dottern Helga.¹⁷ Det var under dessa år konstnärskolonin uppstod.¹⁸

Under giftermålet reste Anna och Michael en del, bland annat år 1882 till Wien där hon kom i kontakt med verk av bland andra Pieter Hooch och Jan Vermeer van Delft, vilka hon blev speciellt inspirerad av. År 1888 reste de till Paris där Anna studerade hos den

¹² Voss, 1987, s. 12

¹³ Bøgh Jensen, 2009 s. 70

¹⁴ Lassen, 1988, s. 2

¹⁵ Voss, 1987, s. 9, 49

¹⁶ Ibid, s. 49

¹⁷ Lassen, 1988, s. 11. Voss, 1987, s. 57

¹⁸ Ibid, s. 6

franske konstnären Puvis de Chavannes i 6 månader.¹⁹ Anna var den första danska kvinnliga konstnären som blev internationellt känd. Hon och Michael tillhörde en stor internationell konstnärskrets och ställdes ofta ut utomlands.²⁰

Omkring 1925 avtog Annas målande, och den 15 april 1935 dog hon. Efter det stod hennes och Michaels hus på Skagen orört till dottern Helgas död 1964, och öppnades då som museum.²¹

2.3 Konstnärinnan

Anna Ancher var den ende infödda Skagenbon i konstnärskretsen och det var runt henne och hennes man Michael som kolonien växte. Hon respekterades redan under sin samtid som konstnärinna, av sina kollegor, och var den mest centrala av de kvinnliga konstnärerna i konstnärskretsen.²² Dock uppskattades hon inte då som hon gör idag, då den rådande situationen för kvinnor under den tiden var begränsande. Dåtidens kritiker var sällan övertygade av kvinnliga konstnärer och de togs sällan på allvar.

Anna var ingen direkt tecknare, hon skissade sällan utan målade istället direkt på duken.²³ Hon var friluftsmålare och målade inför sitt motiv, ofta på små dukar i syfte att kunna ta med dem ut till motivet. Detta skiljde henne från maken som vanligen målade på stora dukar i sin ateljé.²⁴ Anna framstår som en av Nordens främste kolorister av den tiden, men det dröjde några år efter debuten innan hennes koloristiska skickligheter skulle bli kännetecknet för hennes konst.²⁵

Annas motiv skiljde sig inte från de andra Skagenmålarnas, hon skildrade livet på Skagen. Dock valde hon att skildra det lugna vardagslivet i hemmet och staden, till skillnad från bland andra makens motiv som var mer dramatiska framställningar.²⁶ Michael och Christian Krohg var med i grundandet av ett nytt mansideal med den muskulöse heroiska mannen i fokus.²⁷ Det menas att det inte finns någon kvinnokönsprägel i Annas konst men hennes motiv skiljde sig något från männens då hon oftast porträtterade kvinnor.²⁸ Detta kan

¹⁹ Voss, 1987, s. 52-53

²⁰ Gynning, 2006, s. 95

²¹ Voss, 1987, s. 57

²² Lassen, 1988, s. 2

²³ Voss, 1987, s. 57

²⁴ Ibid s. 53

²⁵ Lassen, 1988, s. 2. Voss, 1987, s. 52

²⁶ Voss, 1987, s. 50. Gynning, 2006, s. 90

²⁷ Gynning, 2006, s. 11

²⁸ Voss, 1987, s. 49

anses markera det rådande vardagslivet där männen var ute och arbetade och kvinnorna rörde sig i hemmamiljön.

Som nämnt i biografien var Anna verksam som målare redan i tidig ålder. Hennes debutverk *På hemvägen från kyrkan efter en begravning* (bild 9) är daterad 1878 och är därmed målad innan hennes giftermål med Michael 1880.²⁹ Målningen betraktas som naiv och feltecknad samt anses sakna de element som senare kom att karaktärisera Annas stil.³⁰ I målningen *Lars Gaihede täljer en pinne* (bild 8), daterad snart därefter, 1880, sägs hon ha varit påverkad av både Vilhelm Kyhn och Michael, men det börjar visas en utveckling och ett klart formulerat eget uttryck.³¹ Målningen är känd för att uttrycka en realism och en förståelse för motivet, en mänsklig tyngd i figuren vars utseende formas av ljuset från det dolda fönstret.³² Dolda ljuskällor är något som återkommer i Annas bilder, detta ljusinsläpp har till funktion att forma motivets utseende och ger liv åt färgerna i bilden. Vare sig det handlar om en ljus eller en mörk bild är ljuset centralt. I till exempel *Lars Gaihede täljer en pinne* från 1880 lockas det lilla ljuset fram ur mörkret, och i *Interiör med klematis* (bild 7) från 1913 är rummet fyllt av ljuset utifrån, men man ser ändå en klar skillnad mellan de två världarna.³³ Ljus och mörker, oavsett om det är val av kulörer eller skildring av det faktiska ljuset, liksom person och omgivning, kan sägas fungera som motsatspar och bildar tillsammans det som karaktäriserar Annas uttryck.

2.4 Inspiration

Inspiration fick Anna från många olika håll, dels från hennes närhet men även från andra länder och tider. Det råder visserligen skilda meningar om hur mycket hon har påverkats av respektive konstnär men jag väljer ändå att presentera dem för att ge en bild av vilka strömningar Anna exponerades för.

Några från hennes närhet som sägs ha gjort intryck är hennes lärare Karl Madsen, Vilhelm Kyhn och Puvis de Chavannes, som räknas till en av sekelskiftets mest betydande konstnärer. Även de gästande konstnärerna på gästgiveriet gjorde intryck.³⁴

²⁹ Ibid s. 50

³⁰ Lassen, 1988, s. 6

³¹ Loerges, Margrethe, *Anna Ancher* Herlev: Carit Andersens forlag, 1984, s. 16. Voss, 1987, s. 51-52

³² Voss, 1987, s. 51-52

³³ Lassen, 1988, s. 14

³⁴ Voss, 1987, s. 49, Bøgh Jensen, Mette, *Anna jeg Anna: en hyldest til Anna Ancher*, Skagen: Skagens Museum, 2009, s. 25

Puvis de Chavannes arbete med kontraster, stora färgytor, nedtonade färger och enkla kompositioner har haft inflytande hos många konstnärer, från trogna naturalister till symbolister. Man kan spåra en påverkan hos Anna redan i hennes tidiga produktioner där man kan se hur hon arbetar med stora färgytor, vilka skapar vackra kontraster och fungerar som viktiga element i kompositionen. Detta kan kopplas till både Puvis de Chavannes och Édouard Manet. Även Annas relation till motiven och de mer komplicerade figurkompositionerna kan kopplas till Puvis de Chavannes. Dock arbetade Puvis de Chavannes med mer dämpade färger och mytologiska motiv, ofta med refererande element. Detta skiljer sig från Annas koloristiska, verklighetsnära motiv, utan referenser.³⁵

Angående färger och bildkomposition sägs Christian Krohg också ha berört Anna. Han hade sett franska konstnärer som Édouard Manet och dess arbete med färger samt hur de placerade bildmotivet i bildens främre del eller centrum vilket gjorde bilden mer livfull.³⁶ Édouard Manet representerar för många det moderna måleriets begynnelse. Något som förbinder Anna med Édouard Manets konst är hennes arbete med ytan.³⁷ Gällande bildkomposition kan man se att P.S Krøyers stil ligger nära Annas, likaså konstnären Adolph Menzels uttryck. Hon påstås också ha varit inspirerad av Paul Gauguin som är en av modernismens främste representant.³⁸ Till en början påverkade Michael Anna med hans mörkare och mer dystra målningar, vilket man till exempel kan se i målningen *Lars Gaihede täljer en pinne* (bild 8), men Anna frigjorde sig efterhand från uttrycket och skapade sitt eget, ljusare och koloristiskt begåvade uttryck.³⁹

Som nämnt besökte Anna Wien och såg där verk av Pieter de Hooch och Jan Vermeer van Delft. De båda nederländska 1600-tals konstnärerna hade inverkan på Anna som inspirerades av dess dämpade ljus och intima motiv. 1600-talets holländska målare är kända för att skildra skönheten i det intima vardagslivet och ett exempel där man kan se hur Anna tog intryck av detta är i målningen *Flickan i köket* (bild 4), i målningen kan man även spåra likheter med Rembrandt Harmenszoon van Rijn.⁴⁰ Anna har också kopplats till Jean Francois Millet och den modernistiska traditionen, skillnaden mellan dessa är dock att Anna gestaltar

³⁵ Bøgh Jensen, 2009, s. 25-26

³⁶ Voss, 1987, s. 13

³⁷ Bøgh Jensen, 2009, s. 25

³⁸ Voss, 1987, s. 56-57. Richter, David, *Anna Ancher är modernast bland Skagenmålarna*, Kulturnytt, Sveriges Radio.

³⁹ Loerges, 1984, s. 18

⁴⁰ Voss, 1987, s. 52. Lassen, 1988, s. 14

människorna som individer och inte som symboler eller representanter, likt Jean Francois Millet.⁴¹

2.5 Tradition

Anna har alltså, mer eller mindre, influerats av många olika konstnärer och traditioner. Hennes arbete med färg och ljus pekade mot det moderna måleriet.⁴² Hon influerades av impressionisternas sätt att arbeta med ljus och färger och sägs ha varit den som lagt grunden för den danska impressionismen.⁴³ Hon skiljer sig dock från impressionisterna då hon inte ramade in figurerna genom konturer utan gav istället volym till dem genom modellering.⁴⁴ Som redan nämnt var hon också kopplad till den modernistiske traditionen.⁴⁵ Inom modernismen behöver motivet dock inte vara beroende av verkligheten, vilket Annas motiv var. Framför allt är hon kopplad till den realistiska traditionen.⁴⁶ Realister avser att skildra sannolika motiv, ofta i vardagliga sammanhang, utan någon form av idealisering.

Konsthistoriskt sett kan man redan i gammalegyptisk konst se en stiliserad realism, och i sengotiken finns också tendenser till realism. Under den tidiga barocken kan man säga att stilen fick sitt genombrott med bland andra Michelangelo Merisi da Caravaggio och det nederländska landskaps- genre- och stillebenmåleriet. Under romantiken kom den igen samt under det senare 1800-talet.⁴⁷ Realisterna vid denna tid kan ses som en koppling mellan den äldre traditionella klassicistiska konsten, och den nya. De arbetade med centralperspektivet vilket skapade ett mellanrum mellan åskådaren och motivet, medan realisterna skapade illusionen att betraktaren och motivet var som i samma rum. Man kan säga att klassicisterna *berättar* medan realisterna *beskriver*.

Konstnärerna under 1880-talet hade inte helt gått ifrån den klassicistiska traditionen utan fungerade just som en förbindelse mellan den och den nya konsten. Klassicism inom konst avser en stil inspirerad av antika förebilder, ofta var det pompösa symboler av heroisk prägel.⁴⁸ Framförallt de manliga Skagenkonstnärerna karaktäriseras av en heroisk realism som tog sig uttryck i dramatiska skildringar där maskulinitet framhövdes,

⁴¹ Gynning, 2006, s. 95

⁴² Bøgh Jensen, 2009, s.22

⁴³ Gynning, 2006, s. 90, Loerges, 1984, s.18

⁴⁴ Gynning, 2006, s. 90

⁴⁵ Ibid s. 95

⁴⁶ Ibid s. 83

⁴⁷ <http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/realism> 2012-01-06

⁴⁸ <http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/klassicism> 2012-01-06

alltså hade de inte helt gått ifrån den klassicistiska traditionen. Detta betraktas som en reaktion mot den föregående senromantiken, samtidigt som det i Skagenkretsen kan spåras en dyrkan av romantiken.⁴⁹

Det är blandningen mellan de två perspektiven som skiljer konstnärerna från andra. En del realister kallade sig för naturalister och sökte beskriva verkligheten genom att skildra människor i sin vardag och återge en detaljerad miljö. Återgivningarna var visserligen personliga tolkningar, men målet var att visa den positivistiska ”sanningen”.⁵⁰ Dock förutsätter inte naturalismen verkliga motiv utan de kan också vara tagna ur fantasin, men som ändå verkar sannolika.⁵¹ Man kan utesluta Anna ur denna stil då hennes motiv var skildringa av verkligheten och hon arbetade sällan med detaljerade motiv.

3. Diskussion

Utifrån ovanstående kartläggning av Anna Ancher och hennes konst, följer en diskussion om huruvida hon var modern, hur hennes uttryck var intimt samt hur hon var en beskrivare. Jag väljer att exemplifiera mina argument i framförallt målningarna *Aftonbön* (bild 1), *Flickan i köket* (bild 4) samt *Flicka ordnar med blommor* (bild 5). Jag ämnar också förankra diskussionen i målningarna *Ung pige*, *Tine Normand* (bild 2), *Fiskere i færd med at sætte en rorsbåd i vandet* (bild 3), *Interiør med klematis* (bild 7) samt *Fru Ane Brøndum i den blå stue* (bild 6).

Samtidens kritiker ansåg inte att kvinnor hade någon behörighet inom konsten.⁵² Men Anna var modern i den mening att hon under en mansdominerad tid ändå lyckades göra karriär trots att hon var kvinna. Hon lyckades dessutom balansera ett liv som konstnär med livet som hustru och mor, till skillnad från många andra kvinnliga konstnärer från samma tid.⁵³

Hon tillhörde den moderna, realistiska traditionen, vilken var en länk mellan den gamla och den nya konsten.⁵⁴ Man kan anse att hon var den, bland sina kollegor, som låg närmast den nya konsten, och fungerade själv som inspiratör för de konstnärer som strävade mot den nya konsten.⁵⁵ Ser man på realismens historia inom konsten kan man redan i

⁴⁹ Lassen, 1988, s. 8

⁵⁰ Ibid s. 84

⁵¹ <http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/naturalism> 2012-01-06

⁵² Loerges, 1984, s.23

⁵³ Voss, 1987, s. 2

⁵⁴ Ibid, s. 57

⁵⁵ Lassen, 1988, s. 5

gammalegyptisk konst skönja stiliserad realism. Man kan också spåra realistiska tendenser inom sengotisk konst, och ett genombrott i den tidiga barocken inom bland annat nederländsk konst. Under romantiken kom stilen igen och åter under det sena 1800-talet.⁵⁶ Här kan man alltså se Anna som en del av en oavbruten tradition och en länk till en fortsatt utveckling av realismen.

Den franske målaren Paul Signac menade att modernismen innefattar en distans till 1880- och 1890-talens berättande konst.⁵⁷ Istället lades fokus på färgen och formen. I modernistisk anda flyttade Anna fokus från det narrativa, berättelsen, mot det direkta, färgen och formen. Till skillnad från de tidiga modernisterna vilka rörde sig bort från realismen, förespråkade hon realismen genom sina omedelbara iakttagelser och direkta framställningar med fokus på färg och form, och låg därmed närmre den nya konsten.⁵⁸

Man kan se Anna som en del i denna långa tradition, som en länk i en oavbruten stilströmning. Det kan dock ifrågasättas hur moderna Anna var med tanke på att hon influerades av, och lånade element från, nederländsk 1600-tals konst.⁵⁹ Men de element hon lånade och den känsla hon inspirerades av, var ytterst moderna för hennes tid. Att skildra skönheten i det intima vardagslivet var något Anna hade gemensamt med den nederländska 1600-tals konsten.⁶⁰ Hon skildrade just den vardag hon själv var med om, livet på Skagen, det fattiga folket, kvinnor i hemmen och staden.⁶¹

Alla konstnärer i Skagenkretsen var moderna i den mening att de porträtterade ”vanligt”, fattigt folk i den rådande fiskekulturen på Skagen. Hos många fanns dock ändå kvar en heroisk prägel, lik den föregående konstkultur som illustrerat gudar och hjältar.⁶² Annas motiv var än mer moderna i förhållande till de andra Skagenmålarna. Hon hade nämligen ingen direkt konstlad prägel i sin konst, utan illustrerade det lugn som hon troligen själv upplevde.

Målningen *Fiskere i færde med at sætte en rorsbåd i vandet* från 1881 (bild 3) av Michael Ancher är ett exempel på en målning som är intressant att ställa mot Annas konst. Motivet är en grupp fiskemän som sjösätter en båt vid stranden. Det är mycket aktivitet i bilden och uttrycket är dramatiskt med det stormiga vattnet och de relativt dystra färgerna. I

⁵⁶ <http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/realism> 2012-01-06

⁵⁷ Bøgh Jensen, 2009 s.26

⁵⁸ Ibid s.22, 25

⁵⁹ Lassen, 1988, s. 52

⁶⁰ Ibid s. 52

⁶¹ Ibid s. 50

⁶² Richter, Kulturnytt Sveriges Radio

motsats till Annas konst berättas här en tydlig historia om en händelse ur fiskarnas vardag. Målningen är även detaljerad och fokuserad på att återge det exakta i form av färg och form.

I stället för att skildra det som är vackert genom storslagna skildringar uttryckte Anna det vackra via domesticerade motiv.⁶³ Utan ett berättande innehåll säger inte Annas målningar så mycket, däremot är det den porträtterade som får stå för berättelsen med sin suggestiva mimik. Ser man på exempelvis målningen *Fru Ane Brøndum i den blå stue* (bild 6) från 1913, så kanske berättelsen finns där, men blir oåtkomlig för betraktaren. Målningen är befriad från ett på förhand bestämt innehåll, som vi genom våra erfarenheter och fantasi får avkoda.⁶⁴ Det är inte Anna själv genom sitt motiv som berättar en historia utan det är den porträtterade, Annas mor, som berättar genom sitt ansiktsuttryck. Man kan som åskådare se kvinnans livshistoria i hennes åldrade ansikte och bekväma position. Det är åskådaren själv som tillskriver berättelsen.

Hon var en beskrivare.⁶⁵ Ser man på Annas målningar får man förmodligen se det hon såg. Anna förmedlar en omedelbar syn på personen och beskriver hennes uttryck, som i sin tur berättar en historia. Sällan har betraktaren ögonkontakt med den porträtterade. Ofta är gestalten ryggvänd eller porträtterad i profil och Anna har upprepade gånger porträtterat en blind kvinna. Detta kan tyckas tillföra en balans i bilden och visa att interiören är lika viktig som gestalten. Figurerna kan sägas fungera som möbler eller lika viktiga beståndsdelar i kompositionsschemat. I hennes porträtt gestaltades inga representanter eller symboler, tingen var det de var och personerna representerade sig själva. Hennes motiv har inga mytologiska referenser. De porträtterade var verkliga, hon gestaltade individer som hon troligen hade en relation till, vilket i sig är intimt då det ger en inblick i en faktisk relation och ett faktiskt ögonblick.⁶⁶ Det visar också på modernitet då det under den tiden var modernt att vara just intim.⁶⁷ Det var också modernt att beskriva och inte berätta.⁶⁸

Att Anna växte upp på Skagen kan säkert vara en bidragande faktor till det lugn och den intimitet hon förmedlade i sin konst. Hon hade en etablerad relation till miljön på Skagen, och det kan antas att hon kände de personer hon porträtterade väl, och var bekant med deras livshistoria. Något som bekräftar denna antagelse är att hennes gestalter ofta är återkommande i hennes porträtt. Kärnan i hennes konst är att hon förmedlar det som

⁶³ Bøgh Jensen, 2009 s. 74

⁶⁴ Bøgh Jensen, 2009 s. 78

⁶⁵ Gynning, 2006, s. 84

⁶⁶ Ibid s. 95, Bøgh Jensen, 2009, s. 26

⁶⁷ Richter, Kulturnytt Sveriges Radio.

⁶⁸ Gynning, 2006, s. 84

karaktiserar personen hon porträtterade, vilket visar på den omedelbara kontakten med personen.⁶⁹ Detta kan förmodas ha varit bidragande till hennes intimitet, och förmedlingar om hur det faktiskt var. Anna sökte det naturliga i motiven, hon visar på en mänsklig och social förståelse och en ödmjukhet inför sitt motiv.⁷⁰ Detta har bidragit till att hon har kritiserats för att vara bristande i formgivningen. Avgränsningen mellan rum och person tycks av vissa vara otillräcklig och varken rummen eller personerna har en fast form eller uppbyggnad.⁷¹

I hennes mer blygsamma motiv porträtterade hon oftast en ensam person, sällan fler.⁷² Personerna är ofta placerade i främre delen av bilden och i trånga utrymmen. Motiven betraktas inte som konstlade utan snarare som en inblick i ett rum, där personen upplevs orörlig och vilande i sig själv samt i det rum de befinner sig i⁷³. Målningen *Fru Ane Brøndumi den blå stue* är ett exempel på hur den porträtterade flyter ihop med interiören. Men i och med att det inte är något som ska kommuniceras direkt eller lyftas fram, ges istället alla element i bilden lika mycket plats och bilden blir istället en enhet. Här ser man istället att det är färgerna och ljuset som är centralt.

Anna tecknade i pastell ett porträtt av en ung flicka, den 14-åriga Tine Normand, i målningen *En ung pige, Tine Normand* från 1880 (bild 2). Hon är placerad centralt i bilden mot en neutral, grund bakgrund som i färgen är avstämd med hennes blus. Flickans guldbruna hår och hy i en ton av oliv och rosa kinder kontrasterar den dominerande grå färgen och blir en vacker och effektfull siluett. Ljuset faller in från vänster och ramar in flickans lätt lutade huvud och understryker hennes ansikte genom att belysa och skugga partier.⁷⁴

Flickan är placerad i förgrunden i ett litet utrymme och vi får ta del av flickans inre mentala rum snarare än det rum hon befinner sig i. Avgränsningen visar den porträtterades privata sfär, dennes rum i rummet.

Även hennes målningar av interiörer förlöser denna känsla av en privat sfär. Det är inte bara ett fysiskt rum utan ett rum som är emotionellt betingat.⁷⁵ Visserligen är både porträtten och interiörerna verklighetsförankrade då de kommer från Annas privatliv.⁷⁶ Det må vara upplevt av Anna, men ger ändå inte känslan av någon biografisk redogörelse.

⁶⁹ Loerges, 1984, s. 24-25

⁷⁰ Ibid s. 56, 52, Loerges, 1984, s. 21

⁷¹ Lassen, 1988, s. 15-16

⁷² Lassen, 1988, s. 11

⁷³ Ibid s. 8

⁷⁴ Bøgh Jensen, 2009 s. 74

⁷⁵ Bøgh Jensen, 2009 s. 78

⁷⁶ Bøgh Jensen, 2009 s. 80

Går vi tillbaka till målningen *Interiör med klematis* (bild 7) ser vi ett bra exempel på hennes koloristiska frisättning. Hon ger färgerna eget liv och låter ljuset bestämma nyanseringen. Anna hade ett öga för detaljer, men som aldrig blev överdrivna. Hon använde få figurativa element vilka ger effekt samtidigt som de naturligt smälter in i interiören. De figurativa detaljerna ersattes istället av mer kraftiga penseldrag.⁷⁷ Här kan man förstå hur hon går mot ett expressionistiskt, intensivt och förenklat uttryck.

Vid en utställning på konstmuseet Arken utanför Köpenhamn hävdade man att Anna Ancher var modernast bland Skagenmålarna och att hon var före sin tid. De menade, liksom många andra är överens om, att Anna var modern både tekniskt, i sina skildringar och sina motivval. Tekniskt modern i bland annat den mening att hon behärskade pastellmåleri, vilket var en svår teknik, då man inte kunde ändra i efterhand.⁷⁸ Man kan tycka att hennes uttryck stämmer överens med denna typ av måleri då hon var friluftsmålare och målade direkt inför sitt motiv, oftast utan att skissa.⁷⁹ Hon var intuitiv vilket kan ha möjliggjort detta, och att vara intuitiv istället för eftertänksam och alltför noggrann var i sig att vara modern under hennes tid.

Hennes expressiva färgpalett betonas av ljuset vilket lyfter fram nyanserna. Ljuset bidrar till en emotionell värme och speciell stämning i bilden. Eftersom hon målade direkt inför sitt motiv, bestämdes stämningen i målningen av det naturliga dagsljuset vilket låg utanför Annas kontroll.⁸⁰ Ljuset faller oftast från sidan och rör sig över gestalten och in i rummet, antingen bildar det fält på väggen eller ramar in interiörer. Ljuset fungerar som en slags balanspunkt i kompositionen och bidrar till intimiteten i bilden då det skapar en slags gräns mellan ute och inne, vilket understryker rummets slutenhet.⁸¹ Hon arbetade inte med referenser eller symboler, men här kan dock ljusets funktion ifrågasättas. Ljuset utifrån refererar till något utanför rummet och bilden, och markerar skillnaden mellan världen utanför de porträtterade, vilka befinner sig i sin slutna lugna rymd.⁸²

Hennes arbete med ljuset pekar mot en abstrakt och modern konst och är med att markera ett skifte i målarkonsten. Hon frigjorde måleriet från dess elementära kvalitéer och öppnade istället upp för nya uttryckssätt.

⁷⁷ Bøgh Jensen, 2009 s. 80

⁷⁸ Richter, Kulturnytt Sveriges Radio

⁷⁹ Voss, 1987, s. 57

⁸⁰ Bøgh Jensen, 2009 s. 80

⁸¹ Ibid s. 11

⁸² Bøgh Jensen, 2009, s.29, 33

Målningarna *Aftonbön* (bild 1), *Flickan i köket* (bild 4) och *Flicka ordnar med blommor* (bild 5) är enligt mig bra representanter av Annas konst och innehåller de element som karaktäriserar Annas uttryck. Egentligen gäller samma argument för de tre tavlorna. Speciellt i dessa tavlor kan man se hur hon fungerar som länk mellan den gamla och nya konsten. Hur de traditioner och strömningar hon inspirerats av, och själv ingår i, tar sig uttryck. De visar att hon var modern, intim och beskrivande. Jag kan se ett förhållande mellan dessa kvalitéer då hon skildrade genom att beskriva ett "enkelt" motiv, som i sig ger känslan av intimitet, vilket i sin tur var modernt för sin tid. Målningarna är som inblickar i rum, där ljuset betonar rummets slutenhet.

I målningen *Flicka ordnar med blommor* (bild 5) är rummet som slutet av en dörrpost vilket ger en känsla av att betraktaren står i rummet intill det rum flickan står i. Det rum hon står i är fyllt av ljus som framhävs av mörkret i det främre rummet. Kontrasterna skiljer rummen från varandra och sluter rummet till en egen sfär. Det skärmar av den yta hon befinner sig i och skiljer de två världarna från varandra och betonar lugnet i flickans del.

Målningarna har ungefär samma motiv, en ryggvänd flicka som utför olika sysslor i hemmet. Jag har valt målningar med liknande motiv för att understryka att just denna typ av motiv var karaktäriserande för Anna. Målningarna har alla tre tydliga nederländska drag.⁸³ I målningarna illustrerar hon flickor som utför vardagliga sysslor, i vardagliga miljöer, vilka inte verkar konstlade eller uppstyltade. Flickorna är till och med ryggvända, vilket kan tyckas vara en understrykande detalj som visar på intimitet och naturlighet i motivet.

Målningen *Aftonbön* visar en flicka som utför något så privat och personligt som en bön, den lilla flickan är hennes egen dotter Helga, vilket också bidrar till intimiteten då det är en inblick i Annas och hennes dotters privatliv.⁸⁴ Man ser tydligt att det dunkla ljuset strömmar in från ett fönster så det bildar ett fält på nedre delen av väggen. Ljuset lyser upp flickans nattlinne och sängkläder och pekar därmed på det centrala i motivet.

På samma sätt har ljuset en enastående effekt i *Flickan i köket*. Här är klyftan mellan ute och inne oundviklig. Den öppnade dörren avgränsar ljuset på golvet och bildar en sluten mörk del längst in i rummet där flickan står. Flickans svarta blus och siluett kontrasterar sig mot den intensivt gula gardinen. Fönstret och den nästan lysande gardinen tillsammans med ljuset från den öppna dörren visar på en värld utanför flickans rum, och avgränsar därmed flickans privata sfär.

⁸³ Voss, 1987, s. 52

⁸⁴ Loerges, 1984, s. 31

Eftersom flickorna är ryggvända ser man inte exakt vad de gör, det får istället titeln berätta. Jämför man med Michaels målning *Fiskere i færd med at sætte en rorsbåd i vandet* förstår man att det inte var väsentligt för Anna då hon snarare ville återge en stämning, en odetaljerad helhet där interiören är lika viktig som gestalten. I alla tre tavlor tar interiören, de stora färgfälten och kontrasterna större plats än gestalten, något som man sällan såg i Michaels målningar.

Trots att Anna valt att framställa flickorna ryggvända kan man skönja en koncentration hos flickorna och de ser på något sätt ut att vara oberörda av att någon porträtterar dem. Man märker av en slags omedvetenhet och ro i flickorna, och märker att målningen är spontan.

4. Sammanfattning

Ljuset, miljön och livet i det lilla fiske- och lanbruksamhället på Skagen attraherade under sekelskiftet 1900 en rad konstnärer från hela Norden.⁸⁵ Här bildade de konstnärskolonin Skagenmålarna vars konst karaktäriseras av friluftsmåleri i realistisk anda.⁸⁶

Här växte Anna Ancher upp, och blev i tidig ålder undervisad och influerad av konstnärer som Karl Madsen och Vilhelm Kyhn.⁸⁷ Hon blev även influerad av sin man Michael och tack vare resor tillsammans, till Paris och Wien, fick hon ytterligare undervisning och inspiration.⁸⁸ I Wien kom hon i kontakt med nederländsk 1600-talskonst vars dämpade ljus och intima vardagliga motiv blev element som kom att karaktärisera även Annas konst.⁸⁹

Anna hade talang för koloristiskt ljusmåleri och använde ljuset för att forma sina motiv.⁹⁰ Hon uttrycker en realism och en förståelse för sina motiv som oftast var vardagliga scener ur en kvinnas lugna liv på Skagen.⁹¹ Det kan antas att det var hennes etablerade relation till Skagen och Skagenborna som bidrog till denna intimitet i målningarna.

I målningarna *Aftonbøn* (bild 1), *Flickan i köket* (bild 4), *Flicka ordnar med blommor* (bild 5), *Ung pige, Tine Normand* (bild 2), *Fiskere i færd med at sætte en rorsbåd i vandet* (bild 3), *Interiør med klematis* (bild 7) och *Fru Ane Brøndum i den blå stue* (bild 6) ser man tydligt de element som karaktäriserar Anna. Målningarna utgörs av stora odetaljerade

⁸⁵ Voss, 1987, s. 7-8. Lassen, 1988, s. 2. Voss, 1987, s. 49

⁸⁷ Voss, 1987, s. 49

⁸⁸ Ibid, s. 49, 52, 53

⁸⁹ Ibid s. 52

⁹⁰ Lassen, 1988, s. 5,14

⁹¹ Voss, 1987, s. 52, 50

färgfält där ljuset skapar effektfulla kontraster och betonar kulörerna. Interiör och gestalt får lika mycket fokus. Porträtten utgörs ibland av bara en gestalt, men också som en del av en interiör. De är som en inblick i ett rum, där personen är som omedveten av att hon blir porträtterad. Som betraktare får man ta del av det lugn som vilar över gestalten, vilket framförallt uttrycks i de målningar där gestalten är ryggvänd. Motivvalen upplevs naturliga, intima och intuitiva. Hon målade direkt inför sitt motiv och beskrev det hon såg genom att framställa individer snarare än symboler och representanter i uppstyltade iscensättningar.⁹²

Hon tillhörde den realistiska traditionen. Realisterna vid denna tid fungerade som en koppling mellan den äldre klassicistiska traditionen och den moderna. En del av konstnärerna på Skagen var kvar i det klassicistiska uttrycket men Anna var framstående i vägen mot den nya konsten.⁹³ Enligt modernismen distanserade hon sig från det narrativa och fokuserade istället på färgen och formen, och genom omedelbara iakttagelser framställde hon det hon domesticerade, enkla motiv.

Det finns ett samspel mellan Annas kvalitéer modern, intim och beskrivande då hon intuitivt skildrade genom att beskriva ett naturligt motiv, som i sig skapar intimitet, vilket i sin tur var modernt för sin tid.

5. Litteratur- och källförteckning

5.1 Tryckta källor.

Bøgh Jensen, Mette, *Anna jeg Anna: en hyldest til Anna Ancher*, Skagen: Skagens Museum, 2009, s.22

Gynning, Margareta, *Konstnärspår: kring sekelskiftet 1900*, Stockholm: Nationalmuseum, 2006.

Lassen, Hellen, *Fruarna på Skagen: Anna Ancher, Oda Krogh, Marie Krøyer*, Prins Eugens Waldemarsudde 25 mars- 23 maj 1988, Stockholm, Prins Eugens Waldemarsudde, 1988; (Stockholm: Caslon press) Katalog / Prins Eugens Waldemarsudde, 0282-0323; 1988:1, 1988.

Loerges, Margrethe, *Anna Ancher*, Herlev: Carit Andersens Forlag, 1984

⁹² Ibid, s. 57. Gynning, 2006, s. 84, 95

⁹³ Gynning, 2006, s. 84

Voss, Knud, *Skagenmålarna i nordiskt ljus*, Helsingborg: NordJem, 1987.

5.2 Otryckta källor.

Internetkällor.

Richter, David, *Anna Ancher är modernast bland Skagenmålarna*, Kulturnytt, Sveriges Radio.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=4316848>

2011-11-17

<http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/realism>

2012-01-06

<http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/klassicism>

2012-01-06

<http://www.ne.se.proxy.hgo.se/lang/naturalism>

2012-01-06

5.3 Bildförteckning.

Bild 1 Anna Ancher, *Aftonbön*, 1888. Olja på duk. 68 x 60 cm. Skagens Museum.

<http://www.boohgren.se/konsthistoria/konstnarer/anna%20ancher.htm>

2011-12-19

Bild 2 Anna Ancher. *Ung pige, Tine Normand*, 1880.

<http://mobil.hd.se/kultur/konst/2011/05/02/bortom-idyllen/?images=all>

2012-01-24

Bild 3 Michael Ancher, *Fiskere i færd med at sætte en rorsbåd i vandet*, 1881. Olja på duk. 120 x 183 cm. Skagens Museum.

<http://www.skagemuseum.dk/index.php?id=664>

2012-01-24

Bild 4 Anna Ancher, *Flickan i köket*, 1883-86. Olja på duk. 87,5 x 68,5 cm.

http://en.wikipedia.org/wiki/Anna_Ancher

2011-12-09

Bild 5 Anna Ancher, *Flicka ordnar med blommor*, 1885. Olja på duk. 56 x 41 cm.

<http://annikafllyner.blogg.se/2008/february/ars-longa-vita-brevis.html>

2011-12-19

Bild 6 Anna Ancher, *Fru Ane Brøndum i den blå stue*, 1913. 55,8 x 42,7 cm. Olja på duk.

Skagens Museum.

<http://www.skagensmuseum.dk/index.php?id=662>

2012-01-26

Bild 7 Anna Ancher, *Interiör med klematis*, 1913. Olja på duk. 64,2 x 55 cm. Skagens

Museum

<http://www.skagensmuseum.dk/index.php?id=661>

2011-12-09

Bild 8 Anna Ancher, *Lars Gaihede täljer en pinne*, 1880. 39 x 29.4 cm. Olja på duk. Skagens Museum.

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Paintings_by_Anna_Ancher

2011-12-09

Bild 9 Anna Ancher, *På hemvägen från kyrkan efter en begravning*, 1878.

<http://www.intofineart.com/usa/oil-painting-picture-64595-et%20gammelt%20aegtepar%20pa%20hjemvejen%20fra%20skagen%20kirke%20efter%20en%20begravelse-anna%20brondum.html>

2011-12-09